

De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen

Geloven in Arnhem, deel 18

De Arnhemse kerken buiten de Raad die wij tot nog toe bij onze verkenningstocht bezochten, behoren alle op de een of andere wijze bij een herkenbare stroming of familie met verschillende leden of zo je wilt afsplitsingen. De geloofsgemeenschap van deze aflevering past niet in dat patroon. De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen – vroeger meestal als ‘Mormonen’ aangeduid, zelf heten ze liever ‘Kerk van Jezus Christus’ – is een unieke kerkgemeenschap. Ze ontstond weliswaar in de negentiende-eeuwse periode vol opwekkingsbeweging en eindtijdverwachting maar speelde daarin een heel eigen rol en ontwikkelde zich tot een opvallende loot aan de stam van christelijke kerken. Vanwege het bijzondere karakter van deze kerk valt deze aflevering van *Geloven in Arnhem* wat langer uit dan gebruikelijk.

Haar geschiedenis begint bij de Amerikaan Joseph Smith (1805-1844), die, op zoek naar de ware kerk, een aantal visioenen beleefde waarin Bijbelse figuren optraden. Bij een van die gelegenheden werd hij door een engel met de naam Moroni naar een heuvel gebracht waarin zich gouden platen met inscripties in een kennelijk oud-oosterse taal bevonden. Ze werden door Joseph Smith ontcijferd en zo ontstond het *Boek van Mormon*, dat door de volgelingen van Smith sindsdien als aanvullende geloofsbron naast de Bijbel wordt beschouwd. De eerste jaren van de door Smith gestichte beweging zijn vol turbulentie en veel van de gebeurtenissen rond zijn persoon, visioenen en geschriften zijn onmogelijk meer wetenschappelijk verantwoord te traceren. Feit is dat er al snel sprake is van duizenden volgelingen, die het door de overheidsautoriteiten niet gemakkelijk wordt gemaakt. Smith zelf wordt tijdens een gevangenisverblijf gelyncht. Om aan de strenge vervolgingen te ontkomen verplaatst de kern van de beweging zich een aantal malen om tenslotte in Salt Lake City, in de huidige staat Utah, een definitieve vestigingsplaats te vinden. Van daaruit brengt ze een enthousiast zendingsoffensief op gang dat de kerk over een groot deel van de wereld verbreidt. Op dit moment telt de kerk internationaal ongeveer 14 miljoen leden; een kleine achtduizend in ons land.

De organisatie van deze kerk sluit aan bij Bijbelse voorbeelden en ambten. Zo bestaat de internationale leiding uit een driekoppig presidium, twaalf apostelen en zogeheten ‘zeventigers’. Deze reizen langs de gebiedsdelen, die onderverdeeld zijn in landen met ringen. Iedere lokale gemeenschap beschikt over een eigen bisschop. Het gaat hierbij om onbetaalde ambten, door vrijwilligers uitgeoefend en niet aan vaste termijnen gebonden. Vrouwen kunnen deze ambten niet bekleden, voor haar is er wel een rol in de kerkdiensten en het overige lokale kerkenwerk (met name voor de jeugd). in Gelderland (deel van de Ring Noord Nederland) beschikken de leden over kerkgebouwen in Apeldoorn en in Arnhem – aan de Cannenburglaan nummer 4. Op deze natte novemberzondag is de viering er vanwege de Coronamaatregelen flink ingekort en er mogen maar ongeveer vijftientig personen aan deelnemen. Ook hier valt meteen op dat de liturgie door vrijwilligers wordt verzorgd. Na het welkom door een van de leidinggevenden, worden gebeden, avondmaalsviering, toespraken en het orgelspel door eigen leden uitgevoerd en begeleid. Normaal gesproken duurt de eredienst een uur, gevolgd door een lesperiode van eveneens een uur. Vanwege de covid-19 maatregelen is de samenkomst vandaag binnen het uur voorbij. Er zijn dan drie liederen voorgespeeld, er zijn brood en water gedeeld, en twee gemeenteleden hielden een korte toespraak over hun ervaringen met engelen. Deze vieringen zijn pas recentelijk weer op gang gekomen. Door de pandemie en een verbouwing waren de activiteiten van de geloofsgemeenschap enige tijd onderbroken. Normaal gesproken worden de vieringen door negentig van de in totaal 260 gedoopte leden bezocht; zolang de beperkingen gelden, worden de leden groepsgewijs uitgenodigd. Ook de andere activiteiten, zoals de vrijdagavondbijeenkomsten, met een vormend karakter, lijden onder de situatie.

Na afloop van de viering krijg ik de gelegenheid om met enkele leden na te praten: Cor van Drogen is al vijftig jaar in deze kerk actief, Askold Meisner behoort tot het driemanschap dat momenteel leiding geeft, en bij het gesprek zijn ook twee enthousiaste jonge Amerikaanse zendelingen aanwezig, die – in de traditie van deze geloofsgemeenschap – twee jaar van hun leven besteden aan missionair werk, in dit geval in Nederland. Ze doen dat niet alleen: er verblijven momenteel ongeveer veertig zendelingen in ons land.

Op allerlei manieren wordt duidelijk dat de Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen een hechte gemeenschap vormt waarin het lidmaatschap bepaald niet vrijblijvend is. Er wordt betrokkenheid en beschikbaarheid verwacht en keuze voor een sobere levensstijl, waarin geen plaats is voor genotmiddelen als tabak, alcohol, koffie en thee. Ook *family values* nemen in het dagelijks leven een belangrijke plaats in; in dat verband valt ook de enorme kennis en ervaring op het terrein van genealogie te verklaren. Internationaal is de kerk zeer actief op het gebied van hulpverlening bij natuurrampen en andere welzijnsprojecten.

Iedereen is welkom, ongeacht afkomst, geslacht of geaardheid. Seksuele relaties zijn in deze gemeenschap voorbehouden voor binnen het huwelijk tussen man en vrouw.

De Arnhemse kerk deed enkele jaren geleden mee aan het initiatief van de Kerkennacht en toont zich sterk geïnteresseerd in praktische samenwerking op maatschappelijk terrein, bijvoorbeeld als het gaat om sociale activiteiten in Presikhaaf.

Al met al houden deze christenen ons een spiegel voor: christelijk geloof vraagt meer dan formeel lidmaatschap en passieve deelname.

Kees Tinga

*Meer informatie over (de geschiedenis van) deze kerk is te vinden op Wikipedia, in het Handboek Christelijk Nederland en op de eigen website: kerkvanjesuschristus.org. Communicatie vindt o.a. plaats via het op internationale schaal verspreide blad *Liahona*.*